

Pospíšil, Ivo (editor)

Сказание о Борисе и Глебе

In: Pospíšil, Ivo. *Stará literatura východních Slovanů a ruská literatura 18. století: (přehled a exkurzy s ukázkami textů z literatury 11.–17. století)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 104-105

ISBN 978-80-210-7281-7; ISBN 978-80-210-7284-8 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131893>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Сказание о Борисе и Глебе

СЪКАЗАНИЕ И СТРАСТЬ И ПОХВАЛА СВЯТЮЮ МУЧЕНИКУ БОРИСА И ГЛѢБА

Господи, благослови, отъче!

«Родъ правыхъ благословиться, — рече пророкъ, — и съмъ ихъ въ благословлении будетъ».

Сице убо бысть малъмъ прежде сихъ. Сущю самодръжьцю всей Русьской земли Володимиру, сыну Святославлю, вънуку же Игореву, иже и святыимъ кръщениемъ въсю просвѣти сию землю Русьскую. Прочая же его добродѣтели инде съкажемъ, нынѣ же нѣсть времѧ. А о сихъ по ряду сице есть: съ убо Володимиръ имѣяше сыновъ 12 не отъ единоя жены, нѣ отъ раснъ матеръ ихъ. Въ нихъ же баше старѣй Вышеславъ, а по немъ Изяславъ, 3 — Святопѣлкъ, иже и убийство се зълое изъобрѣтъ. Сего мати прежде бѣ чѣрицею, грѣкыни сущи, и пояль ю бѣ Яропѣлкъ, братъ Володимиръ, и ростригъ ю красоты дѣля лица ея. И зача отъ нея сего Святопѣлка оканьнааго, Володимиръ же поганѣй еще, убивъ Яропѣлка и поять жену его непразднѹ сущю. Отъ нея же родися сий оканьный Святопѣлкъ, и бысть отъ дѣвою отъцию и брату сущю. Тѣмъже и не любляше его Володимиръ, акы не отъ себе ему сущю. А отъ Рогнѣди 4 сыны имѣяше: Изяслава, и Мѣстислава, и Ярослава, и Всеволода, а отъ иноя Святослава и Мѣстислава, а отъ бѣлгарынѣ Бориса и Глѣба. И посажа вся по роснамъ землямъ въ княжении, иже инъде съкажемъ, сихъ же съповѣмы убо, о нихъже и повѣсть си есть.

Посади убо сего оканьнааго Святопѣлка въ княжении Пиньскѣ, а Ярослава — Новѣгородѣ, а Бориса — Ростовѣ, а Глѣба — Муромѣ. Нѣ се остаану много глаголати, да не многописании въ забыть вълѣземъ, нѣ о немъже начахъ, си съкажемъ убо сице. Многомъ же уже дѣньмъ минувъшемъ, и яко съконъчашася дѣние Володимиру, уже минувъшемъ лѣтомъ 28 по святѣмъ кръщениии, въпаде въ недугъ крѣпѣкъ. Въ то же времѧ баше пришелъ Борисъ изд-Ростова, печенегомъ же о онуду пакы идущемъ ратию на Русь, въ велицѣ печали бяще Володимиръ, зане не можаше изити противу имъ, и много печалящеся. И призывавъ Бориса, ему же бѣ имя наречено въ святѣмъ кръщениии Романъ, блаженааго и скоропослушничааго, предавъ воѣ мѣногы въ руцѣ его, посыла и противу безбожнымъ печенѣгомъ. Онъ же съ радостию вѣставъ иде рекъ: «Се готовъ есмъ предъ очима твоими сътворити, елико велить воля сърдца твоего».

О таковыхихъ бо рече Притъчникъ: «Сынъ быхъ отъцю послушъливъ и любиимъ предъ лицъмъ матере своея».

Ошедъши же ему и не обрѣтъши супостать своихъ, възвративъшюся въспять ему. И се приде вѣстьникъ къ нему, повѣдая ему отъчю съмрть, како преставися отъць его Василий, въ се бо имя бяше нареченъ въ святѣмъ кръщении, и како Святопѣлкъ потаи съмрть отъца своего, и ночь проимавъ помость на Берестовѣмъ и въ ковѣръ обѣрѣвъше, съвѣсивъше ужи на землю, везъше на саныхъ, поставиша и въ цѣркви святыя Богородица. И яко услыша святый Борисъ, начать тѣльмъ утырпывати и лице его въсе слзъ испылнися, и слзами разливаяся и не могай глаголати. Въ сърдьци си начать сицевая вѣщати: «Увы мнѣ, свѣте очию мою, сияние и заре лица моего, бѣздро уности моє! наказание недоразумѣнія моего! Увы мнѣ, отъче и господине мой! Къ кому прибѣгну, къ кому възрю? Къде ли насыщюся таковааго благааго учения и казания разума твоего? Увы мнѣ, увы мнѣ! Како зайде свѣте мой, не сущу ми ту! Да быхъ понѣ самъ чистъное твое тѣло своима рукама съпрятяль и гробу предаль. Нѣ то ни понесохъ красоты мужства тѣла твоего, ни съподобленъ быхъ цѣловати добролѣпныхъ твоихъ сѣдинъ. Нѣ, о блажениче, помяни мя въ покои твоемъ! Сърдце ми горить, душа ми съмысли съмущаетъ и не вѣмъ къ кому обратитися и къ кому сию горькую печаль простерети? Къ брату ли, егоже быхъ имѣль въ отъца мѣсто? Нѣ тѣ, мѣню, о суетии мирѣскихъ поучаетъ и о биении моемъ помышляетъ. Да аще кръвь мою пролѣть и на убийство мое потѣщиться, мученикъ буду Господу моему. Азъ бо не противлюся, зане пишеться: «Господь г҃рьдымъ противиться, съмѣренъ же даетъ благодать». Апостолъ же: «Иже рече — “Бога люблю”, а брата своего ненавидить — лѣжъ есть». И пакы: «Боязни въ любви нѣсть, съвѣршеная любы вѣнъ измѣщеть страхъ». Тѣмъже что реку или чьто сътворю? Се да иду къ брату моему и реку: «Ты ми буди отъць — ты ми братъ и старѣи. Чьто ми велиши, господи мой?»